

การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สำนักงานศาลปกครอง ได้วิเคราะห์ความเสี่ยงของผลการดำเนินงานโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาหาแนวทางควบคุมและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับการปฏิบัติงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

จากการวิเคราะห์ความเสี่ยงตามโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ดังกล่าว สรุปผลการวิเคราะห์ออกเป็น ๓ ประเด็นหลัก ดังนี้

๑. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ของสำนักงานศาลปกครองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (ในภาพรวม)

ในภาพรวมสำนักงานศาลปกครองได้คะแนนผลการประเมินตามเกณฑ์ของสำนักงาน ป.ป.ช. เท่ากับ ๘๔.๘๓ คะแนน ซึ่งจัดอยู่ในระดับสูงมาก และเมื่อเทียบเคียงกับหน่วยงานลักษณะเดียวกันประเภทศาล (เฉพาะหน่วยงานตุลาการ) มีผลการประเมินอยู่ในลำดับที่ ๑ จากจำนวนทั้งสิ้น ๓ หน่วยงาน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ๘๔.๑๐ คะแนน ผลการประเมินสูงกล่าวค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ ๐.๗๓ ของหน่วยงานตุลาการศาลทั้งหมด

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ผลคะแนน พบว่าแม้สำนักงานศาลปกครองจะมีคะแนนผลการประเมินอยู่ในระดับสูงมากและอยู่ในลำดับที่ ๑ จากหน่วยงานลักษณะเดียวกันก็ตาม แต่เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กลับมีคะแนนลดลงร้อยละ ๓.๙๒ จึงเป็นประเด็นที่สำนักงานศาลปกครองต้องมาวิเคราะห์หาสาเหตุที่ทำให้มีคะแนนลดลงและหาแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานต่อไป

๒. ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ของสำนักงานศาลปกครองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ (จำแนกตามตัวชี้วัดของสำนักงาน ป.ป.ช)

สำนักงานศาลปกครองมีผลการประเมินจำแนกตามตัวชี้วัดจำนวน ๕ ด้าน สรุปได้ดังนี้

ตัวชี้วัด	ผลการประเมิน			หมายเหตุ
	จุดแข็ง	จุดอ่อน	พัฒนาได้อีก	
๑. ความโปร่งใส (๓ ตัวชี้วัด)	๑ ตัวชี้วัด	๑ ตัวชี้วัด	๑ ตัวชี้วัด	จุดอ่อน คือ ตัวชี้วัดด้านการจัดซื้อจัดจ้าง
๒. ความพร้อมรับผิด (๔ ตัวชี้วัด)	๑ ตัวชี้วัด	-	๓ ตัวชี้วัด	
๓. ความปลอดจากการทุจริต (๑ ตัวชี้วัด)	๑ ตัวชี้วัด	-	-	
๔. วัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร (๓ ตัวชี้วัด)	๓ ตัวชี้วัด	-	-	
๕. คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน (๒ ตัวชี้วัด)	-	-	๒ ตัวชี้วัด	

จากผลการประเมินข้างต้น ตัวชี้วัดที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับจุดอ่อน คือ ตัวชี้วัดด้านความโปร่งใส หัวข้อการจัดซื้อจัดจ้าง และจากการสอบถามรายละเอียดหัวข้อการจัดซื้อจัดจ้าง พบว่า มีการประเมินผลใน ๔ หัวข้อย่อย โดยมีสาเหตุที่ทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับจุดอ่อน ดังนี้

ด้านการจัดซื้อจัดจ้าง	ผลการประเมิน/เหตุผล ของสำนักงาน ป.ป.ช.
๑. การวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้าง	ผลการประเมินได้ ๐ คะแนน เนื่องจาก มีการวิเคราะห์ผลการจัดซื้อจัดจ้างเฉพาะส่วนกลางของสำนักบริหารทรัพย์สิน แต่ไม่มีผลการวิเคราะห์ของสำนักงานศาลภูมิภาค
๒. การกำหนดมาตรการ กลไก หรือวางระบบดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความโปร่งใส	ผลการประเมินได้ ๐ คะแนน เนื่องจาก ขาดหลักฐานข้อสั่งการอย่างเป็นทางการโดยผู้บริหารสูงสุดเพื่อแสดงถึงความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง (มีเพียงแนวปฏิบัติในการแต่งตั้งกรรมการฯ ซึ่งไม่สอดคล้องตามตัวชี้วัดที่กำหนด)
๓. การเผยแพร่การจัดซื้อจัดจ้างประจำปี	ผลการประเมินได้ ๐ คะแนน เนื่องจาก มีการเผยแพร่แผนฯ เฉพาะสำนักบริหารทรัพย์สิน แต่ไม่มีการเผยแพร่แผนฯ ของสำนักงานศาลภูมิภาค หมายเหตุ ตัวชี้วัดนี้ขออุทธรณ์เป็นผลได้ คะแนนเพิ่ม ๒๕ คะแนน
๔. การเผยแพร่รายละเอียดและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้างผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครอง	ผลการประเมินได้ ๐ คะแนน เนื่องจาก ในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครองแสดงข้อมูลไม่ครบถ้วน ขาดข้อมูลรายการ เลขที่ และวันที่ของสัญญา หมายเหตุ ตัวชี้วัดนี้ขออุทธรณ์เป็นผลได้คะแนนเพิ่ม ๒๕ คะแนน

อย่างไรก็ตาม ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ สำนักงานศาลปกครองขออุทธรณ์ผลการประเมินต่อสำนักงาน ป.ป.ช. ได้สองตัวชี้วัด คือ ตัวชี้วัดที่ ๓ และตัวชี้วัดที่ ๔ โดยได้คะแนนเพิ่มจากเดิม ๐ คะแนน เป็น ๕๐ คะแนนจาก ๑๐๐ คะแนน

๓. การวิเคราะห์ความเสี่ยงตัวชี้วัดและแนวทางการแก้ไขความเสี่ยง

เพื่อเป็นการวางระบบป้องกันความเสี่ยงในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง และเพื่อให้ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ ของสำนักงานศาลปกครองเป็นไปตามตัวชี้วัดที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด จึงวิเคราะห์ความเสี่ยงและเสนอแนวทางการควบคุมความเสี่ยง ดังนี้

๓.๑ ด้านการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินตามโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสฯ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

พบว่า มีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี แต่ไม่มีการจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดตัวชี้วัด ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน เช่น ตัวชี้วัดด้านการวิเคราะห์ผล การจัดซื้อจัดจ้าง ที่มีการนำเสนอผลการวิเคราะห์เฉพาะหน่วยงานในส่วนกลาง คือ สำนักบริหารทรัพย์สิน แต่ไม่มีผลการวิเคราะห์ของสำนักงานศาลปกครองภูมิภาค เป็นต้น

แนวทางการควบคุม

๑) ควรกำหนดให้มีการจัดประชุมเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานตามแผนที่กำหนด รวมทั้งชี้แจงในรายละเอียดเพื่อให้หน่วยงานที่จับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดมีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ที่หน่วยงานของตนรับผิดชอบ และสามารถจัดเตรียมข้อมูลและเอกสารหลักฐานประกอบการประเมินได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดอย่างครบถ้วน

๒) ควรกำหนดให้มีการติดตามความคืบหน้าการดำเนินการระหว่างปี อย่างต่อเนื่อง อาทิ ไตรมาสละครั้ง เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการจัดเตรียมข้อมูลเพื่อนำส่งสำนักงาน ป.ป.ช. และในกรณีที่พบว่าหน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัด มีความเข้าใจคลาดเคลื่อน เกี่ยวกับวิธีการประเมิน ข้อมูลตัวชี้วัด หรือเอกสารหลักฐานที่ต้องจัดส่งให้สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักบริหารยุทธศาสตร์ในฐานะหน่วยงานกลางจะสามารถแก้ไขข้อมูลให้ครบถ้วน ถูกต้อง ก่อนจัดส่งข้อมูล

๓) สำนักบริหารยุทธศาสตร์ควรกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการสอบถามความถูกต้อง ครบถ้วน ของเอกสารหลักฐาน ที่ประกอบการประเมินก่อนจัดส่งสำนักงาน ป.ป.ช. พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาในการจัดส่งเอกสารหลักฐานให้ชัดเจน ซึ่งควรดำเนินการก่อนที่จะจัดส่งล่วงหน้า อย่างน้อย ๑ เดือน เพื่อให้มีเวลาเตรียมการเพียงพอ หากพบกรณีที่ต้องมีการขอเอกสารเพิ่มเติมหรือแก้ไข เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๓.๒ การกำหนดผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงาน

พบว่า ณ ปัจจุบันยังไม่มีกำหนดผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงาน ที่รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัด เพื่อทำหน้าที่ประสานงานรับ - ส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน เพื่อรวบรวม หรือขอ เอกสารเพิ่มเติมในกรณีที่เอกสารหลักฐานไม่ครบถ้วน ก่อนนำส่งสำนักงาน ป.ป.ช.

แนวทางการควบคุม

ควรกำหนดให้มีผู้ประสานงานของแต่ละหน่วยงาน เพื่อทำหน้าที่รวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของตนเอง รวมทั้งมีหน้าที่ประสานงานกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์ ทั้งในส่วนของการรับ-ส่งข้อมูล เอกสารหลักฐาน หรือในกรณีที่พบข้อสงสัยในรายละเอียดตัวชี้วัด เพื่อให้ข้อมูลที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถจัดเตรียมข้อมูลได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และเกิดความรวดเร็วในการประสานงาน

๓.๓ การประสานงานกับสำนักงาน ป.ป.ช.

พบว่า กรณีที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบในแต่ละตัวชี้วัดเกิดข้อสงสัยในรายละเอียดตัวชี้วัด การจัดเตรียมข้อมูล เอกสารหลักฐาน อาจต้องประสานไปที่สำนักงาน ป.ป.ช. ด้วยตนเอง ซึ่งอาจทำให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดตัวชี้วัดที่แตกต่างกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ในแต่ละตัวชี้วัดกับสำนักบริหารยุทธศาสตร์ซึ่งทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการรวบรวมข้อมูล

แนวทางการควบคุม

สำนักบริหารยุทธศาสตร์ควรกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหลักในการประสานงานเกี่ยวกับรายละเอียดตัวชี้วัดกับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในสำนักงานศาลปกครองกับสำนักงาน ป.ป.ช. เพื่อลดขั้นตอนการประสานงานให้อยู่ในจุดเดียว ซึ่งจะช่วยให้รวบรวมข้อมูล ได้อย่างครบถ้วน ถูกต้อง และรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และสร้างความเข้าใจในรายละเอียดตัวชี้วัดภายในองค์กรไปในทิศทางเดียวกัน ก่อนส่งข้อมูลไปยังสำนักงาน ป.ป.ช.

๓.๔ การนำเสนอข้อมูลด้านการจัดซื้อจัดจ้างผ่านเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครอง

จากการสอบถามการนำเสนอข้อมูลด้านการจัดซื้อจัดจ้างผ่านทางเว็บไซต์ของ สำนักงานศาลปกครอง ณ ปัจจุบัน นั้น พบว่า

๑) การจัดหมวดหมู่ข้อมูลด้านการจัดซื้อจัดจ้างเพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์สำนักงานศาลปกครอง ไม่มีการจำแนกข้อมูลระหว่างสำนักงานศาลปกครองในส่วนกลางซึ่งรับผิดชอบโดยสำนักบริหารทรัพย์สิน กับสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค ทำให้ยากต่อการสืบค้นข้อมูลเพื่อประเมินผลของ สำนักงาน ป.ป.ช.

๒) จากการสืบค้นข้อมูลในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครองและจากการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากสำนักประชาสัมพันธ์ทราบว่า ณ ปัจจุบัน มีหน่วยงานที่ส่งข้อมูลด้านการจัดซื้อจัดจ้างมาเผยแพร่ไม่ครบถ้วนหลายหน่วยงาน และสำนักงานศาลที่เปิดใหม่ (สำนักงานศาลปกครองสุพรรณบุรี สำนักงานศาลปกครองภูเก็ต และสำนักงานศาลปกครองยะลา) ก็ยังไม่ทราบว่าหน่วยงานของตนต้องดำเนินการอย่างไรบ้างเกี่ยวกับโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส และไม่ทราบว่าต้องเผยแพร่ข้อมูลผ่านทาง Link ของสำนักงานศาลปกครอง

แนวทางการควบคุม

๑) ในเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครองควรกำหนดหมวดหมู่ของข้อมูล การจัดซื้อจัดจ้างแยกออกเป็น ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค โดยแยกเป็นรายสำนัก เพื่อให้ง่ายต่อการสืบค้นและ ลดความสับสนในส่วนของผู้ประเมิน (สำนักงาน ป.ป.ช.) อีกทั้งยังสามารถสอบถามได้ว่า ในแต่ละเดือนหน่วยงานมีการเผยแพร่ข้อมูลผ่านเว็บไซต์สำนักงานศาลปกครองครบถ้วนหรือไม่ อย่างไร

๒) สำนักงานศาลปกครองอาจปรับวิธีการประกาศจัดซื้อจัดจ้างจากเดิมที่เผยแพร่ข้อมูลผ่านสำนักประชาสัมพันธ์เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลประกาศจัดซื้อจัดจ้างจากระบบ e-GP ของกรมบัญชีกลางมายังเว็บไซต์ของสำนักงานศาลปกครองโดยตรงแบบอัตโนมัติในรูปแบบ RSS ตามรายละเอียด ขั้นตอน วิธีการเชื่อมโยงตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค ๐๔๓๓/ว ๓๗ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๑ เรื่อง การเชื่อมโยงประกาศจัดซื้อจัดจ้างจากเว็บไซต์ www.gprocurement.go.th ไปยังเว็บไซต์หน่วยงานของรัฐ ทั้งนี้ สำนักตรวจสอบภายใน ได้สอบถามข้อมูลเบื้องต้นไปยังเจ้าหน้าที่สำนักวิทยาการสารสนเทศเกี่ยวกับการดำเนินการตามหนังสือกรมบัญชีกลางแล้ว ทราบว่า สามารถดำเนินการได้

สำนักงานศาลปกครองได้นำข้อมูลผลการวิเคราะห์ความเสี่ยงของการดำเนินงานโครงการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน โดยนำไปกำหนดเป็นกิจกรรมตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งได้ปรับปรุงการดำเนินงานที่เป็นจุดอ่อนเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง การปรับปรุงเว็บไซต์ และการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากร เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครองให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน และให้บุคลากรสำนักงานศาลปกครองได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ สำนักงานศาลปกครองได้กำหนดให้ทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลปกครองดำเนินการวิเคราะห์การประพฤติปฏิบัติตนที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อนในระยะเวลา และการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และของใช้ในราชการ และกำหนดเป็นมาตรการ/แนวทางป้องกันการเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ตามหลักเกณฑ์และแนวทางการจัดทำข้อตกลงการปฏิบัติงานระดับหน่วยงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตัวชี้วัดที่ ๙ ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงาน ซึ่งทุกหน่วยงานได้ดำเนินการตามมาตรการ/แนวทางดังกล่าวอย่างต่อเนื่องในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒